

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI

w Szkole Podstawowej

im. św. Jana Kantego w Tryńczy

na lata 2016/2019

WSTĘP

Profilaktyka szkolna obejmuje działania zmierzające do ochrony uczniów przed wpływem czynników destrukcyjnych, zakłócających prawidłowy rozwój oraz udzielenia wsparcia w trudnych sytuacjach życiowych. Działania profilaktyczne prowadzą do ograniczenia i eliminowania zachowań ryzykownych młodzieży, wzmocnienia czynników chroniących przed zagrożeniami, kształtowania prawidłowych relacji międzyludzkich, budzenia aspiracji życiowych i przeciwdziałania bierności społecznej.

Szkolny program profilaktyki dostosowany jest do potrzeb rozwojowych uczniów Szkoły Podstawowej oraz potrzeb środowiska wychowawczego szkoły. Jest spójny ze szkolnym Programem Wychowawczym. Adresatami działań są uczniowie, rodzice oraz nauczyciele. Realizacja programu przyniesie efekty w postaci podniesienia świadomości uczniów, przyczyni się do nabycia przez nich praktycznych umiejętności radzenia sobie z zagrożeniami w otaczającym świecie.

Szkolny Program Profilaktyki będzie poddawany ewaluacji w maju każdego roku szkolnego celem oceny jego realizacji i wprowadzenia modyfikacji. We wrześniu opracowany zostanie harmonogram działań profilaktycznych planowanych do realizacji w danym roku szkolnym.

PODSTAWY PRAWNE DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH

Szkołę w działaniach dotyczących profilaktyki wspomagają akty prawne takie jak:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 1997 r. Nr 78, poz.283 z późn. zm.)
2. Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. nr 120, poz.526)
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 9 lutego 2007 zmieniające rozporządzenie w sprawie statutów publicznych przedszkoli oraz publicznych szkół.
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U. z 2012 r. poz.977 z późn.zm.)

5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno- pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. z 2013 r. poz.532)
6. Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz.U. z 2012 r. poz. 124)
7. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. (Dz.U. z 2013 r. poz. 1563).
8. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2015 r. poz.1249)

I. ADRESACI PROGRAMU

Adresatem Programu Profilaktycznego jest Szkoła Podstawowa im. św. Jana Kantego w Tryńcy. Program kierowany jest do uczniów, rodziców oraz nauczycieli.

II. TERMIN REALIZACJI PROGRAMU

Program będzie realizowany w latach szkolnych 2016/2017, 2017/2018 i 2018/2019.

III. CEL GŁÓWNY

1. Budowanie pozytywnego klimatu społecznego w szkole - zapewnienie bezpieczeństwa członkom społeczności szkolnej.
2. Ochrona i promocja zdrowia oraz rozbudzanie świadomości ekologicznej.
3. Przeciwdziałanie uzależnieniom.
4. Przeciwdziałanie agresji i przemocy - aktywizacja społeczności szkolnej i jej środowiska w zakresie reagowania na przejawy przemocy i przeciwstawiania się jej.
5. Indywidualizacja pracy wychowawczej z uczniem.

IV. CELE SZCZEGÓŁOWE

1. Promocja zdrowia - **budzenie odpowiedzialności za własne zdrowie:**
 - motywowanie uczniów do dbałości o higienę osobistą;
 - promowanie wzorców zdrowego trybu życia (zdrowe odżywianie się, aktywność ruchowa, wolność od nałogów);

- wskazanie sposobów radzenia sobie z napięciem emocjonalnym;
- kształtowanie świadomości na temat zmian zachodzących w procesie dojrzenia;
- wdrażanie do zasad bhp na co dzień- w szkole i poza nią;

2. Integracja grupy – **budowanie dobrych relacji z rówieśnikami:**

- kształtowanie umiejętności rozpoznawania i właściwego wyrażania emocji, w tym empatii;
- uczenie tolerancji i szacunku dla drugiego człowieka;
- rozwijanie umiejętności kluczowych sprzyjających integracji grupy, komunikowania się i wspólnego rozwiązywania problemów;
- uczenie odpowiedzialności za swoje słowa i postępowanie;
- rozwijanie solidarności grupy i współodpowiedzialności za postępowanie innych;
- aktywne spędzanie czasu wolnego;

3. Zapobieganie agresji:

- nabywanie umiejętności rozpoznawania własnych i cudzych stanów emocjonalnych;
- budzenie poczucia własnej wartości;
- eliminowanie zachowań agresywnych – m.in. przez kierowanie agresji negatywnych liderów na inne obszary aktywności;
- doskonalenie umiejętności skutecznego komunikowania się ;
- ćwiczenie umiejętności rozwiązywania konfliktów;
- kształtowanie postawy zrozumienia i otwartości;
- kształtowanie odpowiedzialności za podejmowane zachowania i postawy;

4. Profilaktyka uzależnień – **przygotowanie młodzieży do życia w świecie dorosłych przez ukazanie różnych aspektów życia społecznego wraz z jego zagrożeniami :**

- budzenie świadomości o przyczynach sięgania po środki uzależniające i negatywnych skutkach uzależnień;
- uczenie dobrych wyborów i odpowiedzialności za własne decyzje;
- pielęgnowanie klimatu zaufania do dorosłych;
- wskazywanie wzorców i autorytetów;
- wskazywanie sposobów radzenia sobie z własnymi problemami – także przez szukanie pomocy u osób zaufanych i specjalistów;
- wykształcenie nawyków aktywnego spędzania czasu wolnego, wskazywanie alternatywy dla nudy;

- uczenie sztuki odmawiania i niepoddawania się presji grupy;
- uczenie się bezpiecznego korzystania z technologii informacyjnej, w tym rozpoznawania i przeciwdziałania cyberprzemocy;
- podkreślanie mocnych stron dziecka i jego indywidualności – kształtowanie odporności na manipulację.

V. DIAGNOZA ZAGROŻEŃ

Na diagnozę środowiska szkolnego składają się:

- obserwacja uczniów,
- analiza frekwencji uczniów,
- analiza przeprowadzonych ankiet wśród nauczycieli, uczniów, rodziców,
- wywiady z nauczycielami, uczniami i rodzicami,
- analiza sytuacji wychowawczej Szkoły,
- wyniki badań prowadzonych przez uczniów w ramach projektu edukacyjnego.

Program Profilaktyki został:

1. Skonsultowany z uczniami na godzinach wychowawczych.
2. Skonsultowany z rodzicami na zebraniach.
3. Zaopiniowany i zatwierdzony na posiedzeniu Rady Pedagogicznej.
4. Zaopiniowany przez Radę Rodziców.

Wychowawcy klas, w każdym roku szkolnym, uwzględnią w swoich planach pracy wychowawczej, zadania do realizacji w danym roku zawarte w harmonogramie działań Szkolnego Programu Profilaktyki przyjętym na dany rok szkolny, uwzględniając specyfikę prowadzonej klasy, realizację programów lub ich elementów, imprezy profilaktyczne itp. Na koniec roku szkolnego przedstawiają sprawozdanie z uwzględnieniem realizacji działań profilaktycznych.

VI. REALIZATORZY

Realizatorami działań profilaktycznych na terenie szkoły są dyrektorzy, nauczyciele, wychowawcy, przy współpracy z rodzicami/ prawnymi opiekunami dziecka.

1. Dyrektor/Wicedyrektor szkoły, jako realizator działań profilaktycznych dba

o doskonalenie nauczycieli w zakresie działań profilaktycznych i wychowawczych, (finansuje, nadzoruje, wyznacza odpowiedzialnych za realizację).

2. Nauczyciel – wychowawca jako realizator działań profilaktycznych:

- a) podejmuje systematyczne działania profilaktyczne w odniesieniu do uczniów i rodziców,
- b) jest wzorem konstruktywnych zachowań.

3. Rodzice/ opiekunowie jako realizatorzy działań profilaktycznych:

- a) aktywnie współpracują ze szkołą,
- b) biorą udział w tworzeniu i ewaluacji szkolnego programu profilaktyki,
- c) uczestniczą w psychoedukacyjnych spotkaniach przewidzianych w Szkolnym Programie Profilaktyki.

Szkoła współpracuje w zakresie realizacji działań profilaktycznych z Komendą Powiatową Policji, Sądem Rodzinnym i Nieletnich, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pielęgniarką szkolną i innymi specjalistami, w zależności od potrzeb.

VII. METODY I FORMY REALIZACJI

Stosowane metody pracy:

- Rozmowy
- Spotkania
- Pogadanki
- Dyskusje
- Prelekcje
- Konkursy
- Filmy i multimedialne programy edukacyjne
- Wycieczki
- Warsztaty
- Ankiety
- Metody aktywizujące: drama, gazetka, plakat , prezentacje, konkursy, gry dydaktyczne, itp.

Formy pracy : zbiorowa, grupowa, indywidualna

VIII. PLANOWANE EFEKTY

- Zbudowanie wizerunku szkoły bezpiecznej, przyjaznej każdemu uczniowi.
- Zmniejszenie zjawiska przemocy wśród uczniów.
- Wzrost wiedzy i świadomości uczniów na temat przemocy, uzależnień oraz przeciwdziałania im.
- Umiejętne radzenie sobie w sytuacjach zetknięcia się z przemocą i uzależnieniami.
- Nauczenie się pozytywnych zachowań oraz właściwego przestrzegania i rozumienia ludzi.
- Osiągnięcie umiejętności dokonywania wartościowych i sensownych wyborów w życiu.
- Nauczenie się mówienia o tym, o czym młodzież myśli.
- Szanowanie uczuć oraz identyfikowanie się z uczuciami innych.
- Asertywność i tolerancja.

IX. SZCZEGÓŁOWY PLAN DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH

Model informacyjny (wszystkie klasy)

Zadania	Formy realizacji
I. Profilaktyka dydaktyczno-wychowawcza	1. Informowanie o organizowanych punktach konsultacyjnych z psychologiem i pedagogiem. 2. Współpraca z rodzicami i kierowanie uczniów na badania do PPP. 3. Zapewnienie pomocy w nauce (zajęcia wyrównawcze, rewalidacyjne, zajęcia korekcyjno-kompensacyjne). 4. Stworzenie uczniom możliwości uczestniczenia w kołach zainteresowań. 5. Informowanie rodziców o rodzajach i formach pomocy proponowanych przez instytucje wspierające szkołę. 6. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna na terenie szkoły.
II. Zapoznanie uczniów z obowiązującymi regulaminami.	Na godzinach z wychowawcą zapoznanie uczniów ze Statutem, WO, Programem Wychowawczym, Programem Profilaktyki, Procedurami postępowania w sytuacjach zagrożenia, regulaminami wycieczek, szatni, świetlicy, regulaminami pracowni komputerowej, hali sportowej i innymi obowiązującymi w szkole.

II. Tworzenie bezpiecznego środowiska wychowawczego szkoły.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dyżury nauczycieli na korytarzach, w szatni, przed szkołą. 2. Kontrola zachowań uczniów w toaletach. 3. Ankietowanie środowiska szkolnego na temat bezpieczeństwa w szkole. 4. Organizowanie spotkań z funkcjonariuszem do spraw nieletnich i ruchu drogowego. 5. Informowanie o sytuacjach zagrażających bezpieczeństwu uczniów. 6. Warsztaty „Jak radzić sobie z przemocą i agresją?”. 7. Zapoznanie uczniów z punktami Statutu dotyczącymi zakazu używania środków uzależniających i opuszczania szkoły podczas zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych. 8. Szkolenia na kartę rowerową. 9. Współpraca z Policją.
IV. Zapewnienie poczucia bezpieczeństwa w szkole.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tworzenie bezpiecznej atmosfery w szkole i poza nią. 2. Przygotowanie apelu „Ferie zimowe - bezpieczne i zdrowe”, „Bezpieczne wakacje”. 3. Przygotowanie apelu, nt. bezpieczna droga do szkoły/domu.

DZIAŁANIA SKIEROWANE DO UCZNIÓW

KLAS O-III SZKOŁY PODSTAWOWEJ

Cele	Zadania, formy realizacji	Odpowiedzialni
Rozwijanie samoświadomości, samopoznanie Ja i inni.	Integracja zespołów klasowych.	Wychowawcy klas
	Wzmacnianie poczucia własnej wartości (ja i moje miejsce w klasie).	Wychowawcy klas
	Rozpoznawanie i nazywanie emocji (złość, agresja jak sobie z nią skutecznie radzić).	Wychowawcy klas
	Wyrabianie tolerancji w stosunku do innych.	Wychowawcy klas
	Kształtowanie prawidłowego stosunku do osób niepełnosprawnych.	Wychowawcy klas
	Uczenie alternatywnych sposobów spędzania wolnego czasu.	Wychowawcy klas
	Wpajanie prawidłowych nawyków (odżywianie, stosowne ubieranie, ruch na świeżym powietrzu).	Wychowawcy, pielęgniarka szkolna
Zapewnienie bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego.	Zapoznanie się z podstawowymi zasadami bezpieczeństwa.	Wychowawcy, policja
	Gdzie szukać pomocy w różnych sytuacjach? (pogadanka).	Wychowawcy klas
	Uświadomienie dzieciom różnic w kontaktach międzyludzkich (zaufanie i ostrożność, gdzie jest granica).	Wychowawcy klas, psycholog z PPP.
	Uświadomienie i różnicowanie sytuacji bezpiecznych i niebezpiecznych.	Wychowawcy klas
Umiejętność radzenia sobie ze złością, agresją i przemocą oraz w sytuacjach trudnych.	Warsztaty „Jak radzić sobie z przemocą, agresją i złością?”. Spotkania z policjantem na temat: „Zasady bezpiecznego zachowania się w szkole i poza nią”. „Rozwiązujemy trudne sytuacje w klasie”.	Wychowawcy klas, policjant

<p>Promowanie zdrowego stylu życia.</p>	<p>Pogadanki na temat szkodliwości dymu nikotynowego. Pogadanki nt. roli i zasad przestrzegania higieny osobistej, filmy edukacyjne. Prowadzenie zajęć korekcyjnych dla uczniów z grup dyspenseryjnych. Przybliżenie uczniom i rodzicom zagadnień związanych z problematyką wad postawy. Dostosowanie wielkości krzeseł i stolików do wysokości uczniów. Prowadzenie różnych form pozalekcyjnych zajęć sportowych. Udział w programach zdrowotnych organizowanych przez PCK, Sanepid</p>	<p>Wychowawcy klas, pielęgniarka, nauczyciele wychowania fizycznego, opiekun szkolnego koła PCK</p>
<p>Zagospodarowanie czasu wolnego uczniów.</p>	<p>Koła zainteresowań, wiedzy, sportowe. Zajęcia opiekuńczo - wychowawcze. Konkursy, wycieczki, imprezy szkolne. Konsultacje przedmiotowe.</p>	<p>Nauczyciele, wychowawcy klas, nauczyciel bibliotekarz,</p>

**DZIAŁANIA SKIEROWANE DO UCZNIÓW
KLAS IV- VI SZKOŁY PODSTAWOWEJ**

Cele	Zadania	Odpowiedzialni
Rozwijanie samoświadomości (kim jestem?)	Rozpoznawanie i nazywanie emocji (jak sobie radzić ze złością i stresem?).	Wychowawcy klas
	Szukanie swoich słabych i mocnych stron, (jaki jestem?).	Wychowawcy klas
	Poznawanie samego siebie (jak być nastolatkiem?, problemy dojrzewania, higiena osobista).	Wychowawcy klas, pielęgniarka, nauczyciel przyrody.
	Rozwijanie swoich zainteresowań i pasji.	Wychowawcy klas, nauczyciele wf
	Wprowadzenie do tematu uzależnienia	Wychowawcy klas,
Kształtowanie umiejętności interpersonalnych.	1. Wprowadzanie zasad dobrej komunikacji (jak słuchać, jak mówić, komunikacja niewerbalna?). 2. Co to jest przyjaźń? Czy zasługuję na prawdziwego przyjaciela? Życzliwość wobec siebie i innych. 3. Zajęcia warsztatowe: klasa IV - „Postrzegamy siebie i rozumiemy swoje uczucia” - 2 godz, klasa V - „Poznajemy siebie z własnego doświadczenia i opinii innych. Potrafimy jasno i precyzyjnie komunikować się z innymi”- 3 godz, klasa VI - „Proces komunikowania się w klasie szkolnej -bariery”. „Moje słabe i mocne strony- akceptacja siebie, umiejętność samooceny”- 3 godz.	Wychowawcy klas
	Nauka jak skutecznie rozwiązywać problemy?	Wychowawcy klas
	Rozwijanie tolerancji.	Wychowawcy klas
	Zaufanie - co to jest, na czym polega?	Wychowawcy klas
Kształtowanie właściwych postaw społecznych.	Zajęcia dotyczące praw i obowiązków ucznia. Warsztaty: „Asertywność jako postawa, dzięki której możemy zachować swoją tożsamość i poczucie własnej wartości” Warsztaty: „Jak radzić sobie ze stresem?”	Wychowawcy klas

<p>Niwelowanie przejawów przemocy i agresji.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zwiększenie świadomości, że uczeń może skutecznie poradzić sobie z sytuacjami nacisku(przemocy, agresji). 2. Rozwijanie umiejętności radzenia sobie z własną i cudzą agresją. 3. Zwiększenie poczucia własnej wartości i poszanowanie tożsamości własnej i rówieśników. 4. Zwiększenie umiejętność radzenia sobie z emocjami, stresem i zagrożeniem. 5. Wprowadzenie wewnątrzszkolnego programu przeciwdziałania przemocy i agresji. 6. Prowadzenie zajęć wychowawczych na temat radzenia sobie w sytuacjach trudnych. 7. Prowadzenie zajęć wychowawczych integrujących zespoły klasowe. 8. Spotkania z przedstawicielami Policji 9. Praca nad szacunkiem wobec siebie i innych. 10. Postawa nauczyciela - szacunek wobec ucznia; nauczyciel - wzorem. 11. Opracowanie klasowych kontraktów lub innych form umowy, dotyczących, eliminacji zachowań agresywnych. 	<p>Wychowawcy klas, nauczyciele, policjant</p>
<p>Motywowanie uczniów do nauki.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aktywizowanie uczniów do nauki przez stosowanie aktywnych metod pracy. 2. Organizacja cyklu zajęć wzmacniających samoocenę. 3. Rozwijanie zainteresowań uczniów poprzez poszerzanie oferty kół zainteresowań. 4. Indywidualizacja procesu nauczania i oceniania w stosunku do wybranych uczniów. 5. Wzmacnianie motywacji w systemie oceniania - nagrody, dyplomy, wyróżnienia. 6. Wyposażenie rodziców w wiedzę nt. przyczyn niepowodzeń dydaktycznych oraz sposobów pracy z uczniem w domu. 7. Konsekwentne przestrzeganie zaleceń wydanych przez Poradnię Psychologiczno - Pedagogiczną. 	<p>Nauczyciele wszystkich przedmiotów, wychowawcy klas</p>

	<p>8. Zajęcia warsztatowe „Jak się uczyć?”.</p> <p>9. Organizowanie konkursów szkolnych, wiedzy, artystycznych, sportowych.</p> <p>10. Systematyczne stosowanie na lekcjach krótkich form kontroli wiedzy i umiejętności - kartkówki.</p>	
Promocja zdrowia.	<p>1. Prelekcja „W kręgu problemów naszego życia- przyczyny i skutki uzależnienia od dymu tytoniowego”.</p> <p>2. Prelekcja „Światowy dzień bez papierosa”.</p> <p>3. Przeprowadzanie ankiet na temat uzależnień.</p> <p>4. „Droga do zdrowego życia” - zajęcia profilaktyczne.</p> <p>5. Spotkania z policjantem na temat negatywnych skutków spożywania alkoholu i palenia papierosów - kl. VI.</p> <p>6. Plakaty, tablice informacyjne dla uczniów i rodziców.</p> <p>7. Poradnictwo z zakresu pomocy i wsparcia w walce z nałogiem.</p> <p>8. Filmy edukacyjne.</p> <p>9. Udział w spektaklach profilaktycznych organizowanych przez szkołę, GOK w Tryńczy i inne.</p>	<p>Wychowawcy klas, nauczyciel biologii, chemii, Samorząd Uczniowski, pielęgniarka szkolna</p>
Zagospodarowanie czasu wolnego uczniów.	<p>1. Organizowanie kół zainteresowań, wiedzy, sportowych.</p> <p>2. Organizowanie ciekawych zajęć bibliotecznych.</p> <p>3. Organizowanie konkursów, wycieczek, imprez szkolnych.</p> <p>4. Organizowanie zajęć przygotowujących do sprawdzianu i egzaminu gimnazjalnego.</p> <p>5. Zbiórki drużyny harcerskiej.</p>	<p>Nauczyciele, wychowawcy klas, nauczyciel bibliotekarz, opiekunowie drużyny harcerskiej</p>

X. EWALUACJA

Pod koniec roku szkolnego przeprowadzona będzie ewaluacja programu za pomocą ankiet, analizy dzienników wychowawców, rozmów z wychowawcami. Osobami ankietowanymi będą rodzice oraz uczniowie naszej szkoły. Uzyskane wyniki posłużą do analizy przeprowadzonych działań, ich skuteczności oraz potrzeby wprowadzenia ewentualnych zmian. Ewaluacja będzie podstawą do tworzenia planu działań profilaktycznych na kolejny rok szkolny.

XI. USTALENIA KOŃCOWE

- 1) wychowawcy klas są odpowiedzialni za zapoznanie rodziców oraz uczniów swoich klas z programem profilaktyki w pierwszym miesiącu nauki w danym roku szkolnym oraz informowanie ich o aktualnych zadaniach i efektach podjętych działań,
- 2) na zakończenie roku szkolnego przeprowadzana jest ewaluacja programu profilaktyki, zebrane informacje są wykorzystywane do dalszych prac nad tym programem,
- 3) wychowawcy klas na konferencji podsumowującej rok szkolny przedstawiają sprawozdanie z realizacji programu profilaktyki w swojej klasie.

Za Radę Rodziców

Za Samorząd Uczniowski

Za Radę Pedagogiczną